

LES EMPRESES QUE JUGAVEN AMB ELS INFANTS DEL MÓN

Quedaven només deu dies per la nit de Reis i l'Alba estava molt excitada. Es passava tot el dia pensant que els demanaria. Encara no havia escrit la carta, però repassava mentalment el que li agradaria que li portessin.

Demanaré una Barbie amb molts vestits, i una pilota de futbol Nike, i una Play i...

S'havia portat bé tot l'any i havia tret molt bones notes, així que els seus pares li van dir que podia demanar tot el que volgués.

Per fi va arribar el gran dia. L'Alba es va despertar i va fer un salt del llit per a anar corrent fins al menjador, on l'esperaven molts regals embolicats en papers de colors. Va començar a obrir els embolcalls. Tenia tot el que havia demanat! No faltava res! Fins i tot li havien portat regals que ella no havia demanat... Quina alegria! L'Alba tenia una nova Play Station, una pilota de futbol Nike, una Barbie amb un munt de vestits: el de passeig, el del ball, el de la feina, el d'esport, el d'excursió ... També un ós de peluix de la Disney... L'Alba va passar tot el dia jugant sola a l'habitació amb les noves joguines.

A la nit estava molt cansada de tant jugar. La seva mare i el seu pare li van desitjar bona nit i es va quedar dormida.

A mitja nit, l'Alba va sentir un soroll i es va despertar: La pilota Nike havia caigut de la prestatgeria.

Què estrany... —va pensar.

Es va aixecar del llit per deixar-la de nou a la prestatgeria. Quan l'anava a agafar, la pilota es va moure. L'Alba, va intentar d'agafar-la un altre cop, però la pilota es va tornar a resistir. Va saltar-li al damunt per evitar que s'escapolís de nou i aleshores va escoltar un gemec:

Ai ai ai! Em fas mal!"

L'Alba va fer un bot tot deixant anar la pilota. No s'ho podia creure, la pilota havia parlat!

Pilota, parles de debò? No dissimulis... —li va dir.

La pilota va obrir la seva gran boca torta i va assentir:

La boca de la pilota →

Val, he estat jo, però és que m'has fet molt de mal, bèstia!

L'Alba, que era una nena molt agradable, li va contestar:

Doncs ho sento, no era la meva intenció fer-te mal, encara que crec que hauries de ser més forta. Les pilotes sou fortes i per això us xuten...

En aquest moment es va escoltar un riure cridaner que arribava de la prestatgeria. L'Alba va tenir un altre ensurt en veure que era la Barbie. El seu riure era desagradable, molest. Amb molta prudència li va demanar que deixés de riure perquè despertaria a tothom.

La Barbie, ofesa li va contestar:

Ja callo. És que m'ha fet gràcia el que li has dit a la pilota. Simplement és això, però ja callo.

No riguis, senyoreta Barbie, que no és tan graciós –va replicar la pilota.

L'Alba se sentia atordida i els va demanar que no discutissin. Però ells, que no la tenien en compte, van continuar la conversa:

Tu sí que fas riure. Tan grossa i rodona... No sé com t'atreveixes a sortir al carrer –va dir la Barbie.

Doncs sí, sóc rodona, i què? Però tinc més cap que tu. De fet sóc tota cap.

I jo perquè vull tenir cap? –va preguntar la Barbie– Si tinc tot el que desitjo: sóc rica, famosa, maca i prima. Mai m'engreixo ni m'envelleixo. Tinc tots els capricis i la roba que vull... Què més puc demanar? Ho tinc tot, piloteta.

A l'Alba li va saber greu la frivolitat de la Barbie i com es burlava de la pilota i li va dir a la nina:

I a tu només t'interessa estar maca i prima i tenir coses? Jo crec que tenir imaginació i pensaments dins el cap és més divertit que disposar de tants capricis.

I m'ho dius tu, maca? Fes un cop d'ull a la teva habitació. Està plena de coses: joguines, roba, sabates, motxilles, televisió, mobles... Em sembla que no et falta de res –va dir despectivament la Barbie.

Però jo sóc una nena i als infants no els falta de res! –es va defensar l'Alba.

De cop i volta es va escoltar una nova veu. Era l'ós de peluix de la Disney, que des del prestatge va dir:

Això és el que tu et creus, bonica. Qui va fer aquest cap de suro de pilota, també és un nen i no tenia res de res. Ni tan sols una estona per menjar...

En sentir això, a la pilota Nike se li van afluir les costures i va afegir amb sentiment:

És veritat, era ben treballador el nen que em va cosir. Amb només set anys, es passava 10 hores seguides treballant, fent pilotes com jo. Mai tenia temps de jugar a futbol.

I no és que al nen no li agradés jugar a futbol, és que no el deixaven. A la fàbrica de pilotes, els nens i les nenes no podien jugar –va afegir l'Os.

Però això és horrible –va dir l'Alba– Per què aquests nens treballen 10 hores en feines de grans i no poden jugar com ho faig jo? Què no van a l'escola? No m'ho puc creure.

Doncs creu-t'ho. Ja saps... Si no t'agrada, no juguis amb pilotes que han estat cosides per mans de nens i de nenes –Va dir l'Os.

De nou es va escoltar la Barbie. Ara la seva veu era amenaçadora:

Doncs si li fas casa a la pilota i a l'ós, ja et pots acomiadar de jugar amb moltes de les coses que tens per aquí: amb mi, amb la pilota... Amb l'Ós mateix, que ha estat fabricat per la gran empresa Disney, també potser fet amb les mans de nenes com tu. He de reconèixer que a mi em va fabricar una nena que treballava dotze hores seguides i només parava deu minuts per menjar alguna cosa i anar al lavabo. La nena estava tan cansada que em va fer malament. Mira els meus braços: no els puc aixecar bé.

Quelcom semblant m'ha passat a mi –va dir l'Ós– També em va fer una dona xinesa que tenia poc temps de descansar. Quan m'estava cosint, la van acomiadar sense donar-li cap explicació per estar embarassada. I mira com li van quedar les meves costures laterals: mal fetes. I això em fastigueja perquè a les pel·lícules de la Disney he de sortir perfecte, fent creure que visc en un món feliç.

L'Alba estava esparverada amb les coses que anava sentint i va dir:

No m'ho puc creure... Per a què jo us pugui tenir a vosaltres per jugar, hi ha nens i nenes que han estat tot el dia treballant?

Doncs clar, però tranquil·la. Per què t'ha d'importar el que els passa si són d'un altre país? A les famílies no els queda altre remei que fer el que els manen i deixar que els seus infants treballin. No es poden queixar de que passen penes i fam, perquè perdrien les seves feines. A tu això no et pot succeir, pots estar tranquil·la –va dir l'Ós amb veu burleta.

I qui obliga a treballar sense parar les nenes i els nens? –va preguntar l'Alba–. Això es injust.

Els amos de les grans fàbriques (les multinacionals) com la meva (la Disney), o la de la Barbie (que es diu Mattel) Volen guanyar molts diners sense importar-los massa com els aconsegueixen –va respondre l'Ós.

De cop i volta es va escoltar un soroll molt desagradable i tots es van espantar. Era la Play Station que s'havia despertat i estava de mal humor. Va començar a cridar i insultar-los. Li van demanar que no s'empipés i seguís dormint, però la Play, empenyada, no callava. Els va amenaçar de mort si no la deixaven dormir. L'Alba va intentar calmar-la:

Veuràs, no t'enfadis, no volíem despertar-te. Torna a dormir i et prometo que no farem més soroll.

Grrrrrr! Qui et creus que ets per parlar-me així, nena? No ets pas tu qui dones les ordres; Aquí Mano jo i tu calles, entesos? A mi els nens i les nenes m'agraden sempre callats i fent el que jo mando: només mirant-me a mi, sota el meu control i enganxats a mi –va dir la Play.

Sí clar, ho he entès –va contestar l'Alba espantada.

Doncs tothom a callar!. Qui parli més se les tindrà amb mi!

L'Alba tenia molta son i a més estava atordida amb les coses que havia escoltat. Tenia, però, ganes de seguir parlant amb les joguines. La Play, que no tenia cap paciència, els va manar callar de nou amb un bram. Va treure totes les armes que guardava al seu interior i els va apuntar. Tothom va callar, atemorit...

Al cap d'una estona de silenci, l'Alba es va quedar dormida de nou.

L'endemà, al matí, el seu pare la va despertar amb una abraçada i li va demanar que esmorzés amb ell abans d'anar a jugar. Així ho va fer l'Alba. Quan va acabar, però, es va quedar pensant asseguda a la cadira.

El seu pare, estranyat, li va dir que anés a jugar, però ella seguia sense moure's. Ja no tenia interès per jugar amb aquelles joguines, ara que coneixia com havien estat fetes. No es podia treure del cap tots aquells nens i nenes que treballaven a les fàbriques de joguines i no tenien temps de jugar, perquè sempre estaven fent joguines. Estava trista i no tenia massa ganes de jugar amb el que li havien portat els reis. Fins i tot estava penedida d'haver-les demanat.

Era injust, ella tenia la seva habitació, una família que l'estimava, els amics i les amigues de classe, moltes joguines... Tenia tot el que necessitava i més. En canvi aquells nens i nenes, que treballaven a països llunyans, no tenien resultat: només hores i hores de feina. Per més lluny que estiguessin, l'Alba ja no podia deixar de pensar en ells.

El seu pare en veure la tristor de la nena li va preguntar:

Què et passa Alba? Tens algun problema?

Jo no tinc problemes, pare, els que sí que en tenen són els infants que treballen el dia sencer tancats en una fàbrica per poder fer aquestes joguines. Pare explica'm: Com jugaves tu quan eres petit? Quines joguines tenies? També les fabricaven nens?

El pare va escoltar atentament la seva filla i molt atabalat li ho va explicar a la mare de l'Alba. Tots tres, afectats, van parlar sobre què podien fer. Finalment van trobar una solució que els va satisfer: van decidir que regalarien alguna de les moltes joguines noves que tenia l'Alba a altres nens i nenes que no n'havien rebut cap aquest Nadal. A canvi, l'Alba i els seus pares, s'ho passarien bé fabricant alguna joguina de cartró, de tela, o de fusta, aprofitant andròmines velles que hi havia per casa. També parlarien amb l'avi per tal de tenir més idees per fer joguines. El pare va fer una altra proposta:

Com que l'avia sap cosir, li podem demanar que ens ensenyi a fer els vestits per a les nines, per no haver de comprar-ne de nous als magatzems.

Era una bona idea i a l'Alba li va encantar, però va seguir pensant que havia de trobar la manera de fer alguna cosa més.:

Hi ha fires on hi ha joguines que estan fetes aquí per artesans. Papa, podràs buscar si hi ha botigues d'aquelles que són solidàries amb els països pobres, que en tinguin?

El dia de tornada a l'escola, els seus companys i companyes de classe van arribar carregats de joguines i es van passar el dia sencer parlant dels regals que els havien portat els Reis. Llavors l'Alba va veure clar el que havia de fer: escriure una carta als Reis per a explicar-los que algunes d'aquelles joguines que portaven, estaven fabricades per nens i nenes de països pobres. I els va enviar la carta on ho explicava, esperant la seva resposta.

Quan va arribar, la resposta no va satisfer gens a l'Alba. A la carta, els Reis, li explicaven que ells només complien l'encàrrec de fer arribar els regals que els nens i les nenes demanaven. Si els infants els demanaven els hi havien de portar.

Aquesta resposta, lluny de desanimar a l'Alba, li va suggerir una altra idea:

Explicaré a la classe com es fabriquen algunes d'aquestes joguines perquè no en demanem tantes i busquem altres formes de jugar.

O, quan ja haguem jugat prou amb elles, ens les podem intercanviar.

Tot i que al principi li feia una mica de vergonya, quan ho va proposar a tres amigues, es van animar totes. Al final van decidir que amb l'ajuda dels pares i de la mestra, podien muntar una Fira d'Intercanvi de Joguines a l'escola i una exposició de joguines fetes a casa amb materials reciclats.

L'Alba està ara molt més contenta. Se sent bé per dins. No té tantes joguines de les que surten per la tele; en té menys però se les estima més perquè no ha ajudat a fer mal a altres persones.

Als que només volen guanyar diners, no els importen els nens i les nenes del món.

I a tu, t'importen?

FITXA DIDÀCTICA

Les empreses que jugaven amb els infants del món

PRESENTACIÓ

A l'estat espanyol més del 70% de les vendes de joguines es donen durant el període de Nadal i Reis. Aquesta època pre-nadalenca és un bon moment per treballar el tema des de l'escola, la família o altres entorns educatius.

Les joguines són creacions culturals representatives de la història col·lectiva, però a l'actualitat, quan diem "joguina" pensem, inevitablement, en una juguina comercial. La publicitat contribueix en gran mesura a realitzar aquesta associació i, en els seus missatges, equiparant felicitat, diversió o estatus social, amb el fet de comprar o posseir un munt de joguines, a ser possible, cares.

Freqüentment, la publicitat ens ofereix també una imatge enganyosa del producte que promociona. Sense el nostre ajut crític, els nens i nenes són fàcilment manipulats per aquest "art publicitari" creient-se la "necessitat" de posseir les joguines anunciades. Els infants fan la seva llista de joguines sense disposar d'informació o consciència crítica per realitzar una reflexió sobre allò que significa el consumisme o les formes de producció utilitzades en moltes fàbriques de joguines de països empobrits.

Per tot això, creiem que és important que les persones educadores donem a conèixer, de forma amena, algunes de les irregularitats que cometen les multinacionals que venen felicitat –cada cop més cara–, amb les persones a qui exploten i amb els potencials compradors¹.

¹ Més informació a *El libro negro de las marcas. El lado oscuro de las empresas globales*. Werner K., Weiss H. Debate. Barcelona 2004

OBJECTIUS

- Facilitar la reflexió i el diàleg sobre l'explotació laboral infantil que porten a terme algunes multinacionals.
- Afavorir el desenvolupament d'actituds solidàries i de respecte cap a totes les persones.
- Ajudar a prendre consciència de com la publicitat estimula el consum i manipula els consumidors.
- Fomentar, entre els infants, una actitud que afavoreixi compartir les joguines entre els iguals.
- Reduir el consum de joguines comercials.

ADREÇAT A

Alumnes del Cicle Superior d'Educació Primària.
La unitat es pot aplicar tant en el marc de l'educació formal com en altres espais extraescolars (esplais, centres cívics, biblioteques...).

CONTINGUTS

Conceptuals

- La injustícia social sobre la infància: explotació laboral.
- La discriminació d'oportunitats per raó del lloc de naixement: néixer a un món ric o a un món pobre.
- La relació entre la pobresa, l'analfabetisme i la manca de recursos amb l'explotació infantil.
- La influència de la riquesa, el consumisme i l'opulència d'uns, en la pobresa i l'explotació d'altres.
- El poder de les multinacionals i la violació dels drets dels infants per guanyar diners.

Procedimentals

- Lectura comprensiva i escolta activa.
- Expressió oral i escrita.
- Tractament reflexiu i crític de la informació.
- Anàlisi individualitzat i personal, potenciant l'autocrítica constructiva sobre la temàtica tractada.
- Treball en grup, debat, consens i elaboració de conclusions.
- Elaboració de propostes d'actuació.

Actitudinals

- Comprensió i sensibilitat cap al problema de l'explotació infantil.
- Interès i curiositat per conèixer allò que succeeix en altres indrets del món.
- Solidaritat i empatia amb altres infants menys afortunats.
- Actitud crítica davant situacions d'injustícia i explotació infantil.
- Valoració positiva i de respecte cap el grup d'iguals.
- Iniciativa i participació activa en accions de col·laboració per fer front el problema, en la mesura de les seves possibilitats.
- Participació activa i dinàmica dintre del grup classe.

DURADA

Depenent de les accions desenvolupades, la unitat didàctica es pot dur a terme entre 1 i 3 sessions, d'una hora cadascuna.

Respecte la temporalització, la data idònia per l'aplicació de l'activitat és abans de les festes de Nadal, a finals del primer trimestre. Si no és viable portar-ho a terme dins d'aquest període, pot realitzar-se a l'inici del segon trimestre, aprofitant la tornada de les vacances nadalenques.

METODOLOGIA

Resulta indispensable l'ús d'una metodologia dinàmica i participativa.

La metodologia comunicativa i informativa ha de ser la base de l'activitat, plantejada per la persona educadora, però a partir de la presentació, s'ha de fomentar la reflexió, el debat i el posicionament de cadascú dels membres del grup.

Per altra banda, si es decideix portar a terme alguna acció complementària, resulta altament recomanable la participació de les famílies.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

1. Presentació de l'activitat: L'educador/a pot introduir la temàtica fent referència a les festes nadalenques que ja arriben o que acaben de passar... Podem preguntar els nois i noies si ja han fet la carta als reis, què han demanat, etc.

Si l'activitat es porta a terme després de vacances de Nadal podem preguntar si els reis han portat moltes joguines, quines han estat, etc.

Demanarem als nois i noies que escriguin en un paper, de forma individual, aquelles joguines que han demanat o allò que els reis els hi han portat –i que conservin aquest llistat-.

2. Lectura del conte: depenent del temps disponible podem demanar a alguns alumnes la lectura del conte, o bé, fer-la nosaltres mateixos.
3. Posarem en comú els llistats de joguines que els infants han elaborat, tenint en compte els següents punts:
 - Coneixen aquestes joguines?
 - Han jugat amb elles abans de demanar-les?
 - Les han vist "de veritat" o només a la televisió o en algun catàleg?
 - Quines han estat les raons per demanar aquestes joguines i no altres? (els hi agraden molt, tots els amics les tenen o les demanen, ho anuncien a la tele, ...)

Debate sobre aquestes qüestions intentant que els nois i noies aprenguin a diferenciar entre allò que realment desitgen i aquelles "necessitats" creades per la publicitat o els seus amics i amigues.

4. Tornarem als llistats individuals, intentant que cada nen redueixi el nombre de joguines demanades – aquelles que pensen que realment no volen tant o aquelles que no els hi ha agradat tant com esperaven. Aprofitarem aquest moment per explicar la realitat d'aquests altres infants que no reben regals i que tampoc no tenen temps per jugar per què han de treballar. També es pot parlar de l'ús del treball infantil per part d'algunes empreses que després, venen aquí les seves joguines.
5. Demanarem idees per intentar solucionar el problema, no només de l'explotació infantil si no de l'excés de consumisme per la nostra part, no limitarem les possibilitats, deixant que cadascú faci la seva proposta. Després, amb tota "la pluja d'idees", seleccionarem aquelles que estan a les seves mans, aquelles que es poden desenvolupar des de l'escola, l'esplai, la llar, etc.

ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

A més de la sessió bàsica desenvolupada més amunt, es poden portar a terme altres accions que plantegin els alumnes o bé, alguna de les que s'indiquen a continuació:

- Anàlisi del caràcter de cadascuna de les joguines que apareixen al conte, relacionat amb els valors que domina en cada joguina, per exemple: el consumisme i el "posseir" de la Barbie, l'agressivitat de la Play Station, el món irreal de la Disney...
- Muntar una Fira d'intercanvi de joguines entre els alumnes del grup classe o de l'escola. Els més grans poden portar joguines que ja no fan servir pels més petits o d'altres que ja han jugat molt pel grup d'iguals, etc.
- Taller de creació de joguines artesanes o elaborades a partir de materials reciclats o reutilitzats, també es pot muntar una exposició amb les joguines que els nens i nenes realitzin a casa amb les seves famílies.

AVALUACIÓ

L'aplicació d'aquesta fitxa i per tant, el desenvolupament de les activitats plantejades, no són una proposta tancada sinó una eina oberta i flexible amb la que el mestre, educador, monitor... haurà de decidir com, quan i de quina forma s'aplica. L'avaluació, per tant, ha de ser una avaluació de tot el procés, durant el qual es puguin modificar i canviar aquells aspectes que es creguin convenients per tal d'aprofitar al màxim l'acció plantejada.

Durant tot el procés, i en acabar l'activitat, s'han de tenir en compte els següents **criteris d'avaluació** respecte els alumnes:

- Han treballat de forma participativa, dinàmica i democràtica dins del grup.
- Han estat capaços de reflexionar amb esperit crític sobre el tema i treure'n conclusions.
- Han pogut analitzar la seva pròpia conducta i plantejar-se una proposta de millora o canvi en la seva vida quotidiana –encara que sigui petita-.
- Són capaços de mostrar actituds de tolerància, respecte, solidaritat, sensibilitat, interès, compromís cap els altres.
- Han fet propostes per tal de solucionar o intentar canviar la situació que es planteja.
- Han estat capaços d'intercanviar o compartir alguna joguina.

Pel que fa les **eines d'avaluació**, podem per una banda, avaluar els alumnes i l'assoliment dels objectius plantejats, i per l'altre, la fitxa didàctica i el conte adjunt.

Avaluació de l'alumne

- Llistat de joguines (exercici de reflexió i reducció de les joguines en el llistat).
- Observació directa en l'aula o grup: treball en equip, reflexions individuals, interès pel tema, participació activa, propostes de resolució...
- Han portat joguines per intercanviar? Han participat en altres activitats complementàries?

Avaluació de la Fitxa Didàctica

- **Per part de l'educador:** pot realitzar una fitxa control on es faci una valoració sobre tots els aspectes metodològics de la mateixa: assoliment dels objectius, continguts, recursos materials i humans, adequació al nivell dels alumnes, dificultats per l'aplicació...
- **Per part dels alumnes:** valoració del conte i de l'activitat base, valoració d'altres activitats complementàries, utilitat de l'activitat, aspectes més interessants, conclusions i valoracions personals...

ALTRES RECURSOS D'INTERÈS

Cartells BARBICIA T I DISNEY-MANÍAC

<http://edpac.org/docs/disneybarbie.pdf>

Yo no compro

<http://yonocompro.info>

Boicot preventiu

<http://boicotpreventiu.org>

Fulletó sobre les transnacionals

<http://edpac.org/docs/transnacionals.pdf>

Los artículos Nike son fabricados en países como Indonesia, China y Vietnam, por contratistas que emplean cerca de 500.000 personas. La mayoría son mujeres y, en algunos casos, menores de edad.

A pesar de que Nike afirma que las condiciones en las que se fabrican sus productos se están mejorando, los informes independientes indican que las mejoras prometidas no han llegado a todas las mujeres y jóvenes que trabajan largas horas por mucho menos del salario mínimo para vivir dignamente.

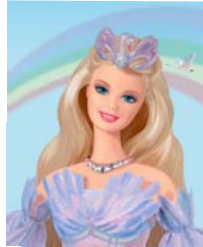
Nike es el líder de ventas de la industria del calzado deportivo, con un 37% del mercado aproximadamente. Los costos laborales de producción constituyen sólo el 4% del precio de un par de zapatillas Nike. Si Nike redujera su gasto en marketing solamente un 4% podría asegurar que todos sus operarios de Indonesia recibieran un salario suficiente para mantenerse ellos y sus familias inmediatas. Un salario digno para las trabajadoras y trabajadores de Nike no afectaría de forma sustancial las ganancias de la multinacional.

La revista electrónica ASIA PACIFIC WORKERS ACTION! anunció recientemente que en Indonesia, los trabajadores de producción de calzado Nike reciben el equivalente de 75 centavos de dólar por día, o 10 centavos por hora. Además, estos trabajadores son forzados a trabajar una gran cantidad de horas.

Un estudio de julio de 1997 sobre las condiciones de trabajo en las fábricas contratistas del sur de China, conducido por el Asian Monitor Resource Center y el Hong Kong Christian Industrial Committee, muestra que las mujeres jóvenes deben trabajar turnos regulares de 10 a 12 horas por día por sólo 16 centavos por hora, y que se les fuerza a trabajar de 2 a 4 horas extra.

COMO SE PRESENTA EN EL CUENTO

La pelota de fútbol Nike es tonta y está vacía, “cap de suro de pilota” dice el cuento. Con esta idea podemos aprovechar para hablar de la afición al fútbol, incluso en niños y niñas de corta edad. Sabemos que es más que un deporte, sobretodo por la cantidad de millones que mueve. La televisión y la publicidad, se encargan de que le prestemos más atención al resultado del partido Barça –Madrid, que a las personas de la familia con las que estamos cenando.

La multinacional norteamericana Mattel, es líder mundial en el sector juguetero. En España ocupa el tercer puesto en volumen de facturación. En 1959 creó el que sería uno de los juguetes más vendidos del mundo, la muñeca Barbie, que le aporta más de la mitad de su facturación.

Las marcas más tradicionales de Mattel se fabrican en plantas propias de Asia, Italia y México y se subcontrata la producción del resto de marcas en plantas de cualquier parte del mundo. El plan de Mattel para recortar costes de fabricación empezó en el año 2000.

En una planta de México se encontró que el 72% de los trabajadores no sabían que tenían un sindicato a pesar de que, por derecho, todos debían recibir un día de formación en materias sindicales al incorporarse a la fábrica. En otra planta china de Chang'an no había sindicato ni manera formal de quejarse de las deplorables condiciones de trabajo. En esta planta china había más de 6.000 trabajadoras (la mayoría mujeres jóvenes). Según un estudio de la ONG Asian Monitor Resource Center (AMRC) publicado en enero del 2001, mantenían dos turnos de trabajo: de 7:00 a 18:00 y de 19:00 a 6:00, seis días a la semana. De las 11 horas laborales, una es de descanso obligado, sin cobrarla; ocho se pagan a precio normal y dos como horas extras. Los sábados también se pagan como horas extra. El salario total era bajo: entre 54 y 110 euros mensuales, según la sección en que se trabajase.

Mattel ofrecía en esta fábrica tres comidas al día, o bien pagaba unos 20 euros adicionales al mes pero según la AMRC, esta cantidad no es suficiente ni para comer dos veces al día cinco días a la semana.

La mayoría de trabajadoras duermen en la factoría, en habitaciones de 30 metros cuadrados donde hay literas para 8 o 12 personas.

COMO SE PRESENTA LA BARBIE EN EL CUENTO

La Barbie es una creída más preocupada por su figura y por **tener** muchas cosas que por **ser** persona. Eso es justo lo que esta muñeca aparenta: una rubia ideal que lo tiene todo. No tiene problemas ni dificultades, por donde pasa triunfa, gracias a su apariencia pero en realidad su fondo es pobre. El mensaje es que deberíamos parecernos a ella, ser como ese modelo único de mujer y ese modelo exclusivo en la forma de vivir gastando.

Disney es una gigantesca multinacional norteamericana que además de producir películas de dibujos y ficción (estudios cinematográficos Miramax), tiene parques de entretenimiento como Disneylandia, Eurodisney y la cadena televisiva ABC. La Disney se encarga de vender y fabricar muñecos de sus mismas películas y muchas de sus fábricas se hallan en Asia.

Un estudio de Canadá del año 2001 descubrió que entre los 800 trabajadores/as que se encargaban de hacer diademas y varitas mágicas, trabajaban niños y niñas de entre 7 y 15 años. En Bangladesh se descubrió que las trabajadoras debían coser camisetas Disney durante 14 a 15 horas y eran golpeadas con frecuencia por los supervisores. Recibían a cambio 5 centavos de dólar por camiseta y la Disney las vendía en el mercado a 17.99 dólares.

También en el 2001, una investigación realizada por un grupo de consumidores crítico de Hong Kong dio a conocer los terribles abusos registrados en las plantas chinas que fabrican los productos de la Walt Disney Company: el personal trabajaba hasta 18 horas diarias, siete días a la semana de forma ininterrumpida durante meses y meses. La mayoría de las trabajadoras no llegaba a los 16 años y recibía un sueldo de entre 38 y 63 euros mensuales.

Al descubrirse irregularidades similares en otras cuatro plantas que proveen a Disney desde China, la reacción de la multinacional fue la de suspender de inmediato los pedidos en tres de las cuatro fábricas, por lo que las obreras se quedaron sin trabajo.

COMO SE PRESENTA EL OSO DE LA DISNEY EN EL CUENTO

Podemos trabajarlo desde la perspectiva de que es un personaje antipático, se muestra como don perfecto y se queja de que no le han fabricado bien.

En las películas de la Disney, todo está siempre perfecto. Nos presentan un mundo de fantasías y color con final siempre feliz (“...un mundo ideaaaal...”- dice una de las canciones de la película “Aladdin”). Crean una visión absurda de la realidad, cuando no sexista². En el otro lado está la persona que ha fabricado al muñeco, que tiene una realidad bastante más cruda que la del oso.

² Véase por ejemplo el monólogo de la muchacha al final de la película “el libro de la selva”.